

Puntdevista 67. Recordant al pedagog i polític Josep Pallach (1920-1977) (18/2/2020)

Aquest any és el centenari del naixement d'en Josep Pallach, polític i pedagog, pedagog i polític, tristament desaparegut al gener del 1977, víctima d'un infart el primer dia que retornava a les seves classes a la Universitat de Girona, després de les vacances nadalenques.

Per als catalans de l'època ha estat un personatge central de la política d'aleshores, de manera que durant molt de temps era habitual l'expressió "si en Pallach hagués viscut ...". Però no va poder ni tan sols presentar-se a les primeres eleccions democràtiques després de la dictadura franquista. No farem ara història ficció d'allò que hauria pogut succeir si ell i el seu partit hagués pogut concórrer a les primeres eleccions al Parlament de Catalunya, però de la seva capacitat política, de la seva simpatia amb el poble català i de la seva visió de futur, els qui vàrem tenir la sort de conèixer-lo d'a prop no en tenim cap dubte. Precisament per això va tenir tants enemics polítics en vida, que li negaren fins i tot el dret a batejar el seu partit com a "partit socialista", car se l'acusava de no ser socialista sinó social-demòcrata ... El litigi acabà acceptant de posar el parèntesi de (Reagrupament) al nom del partit.

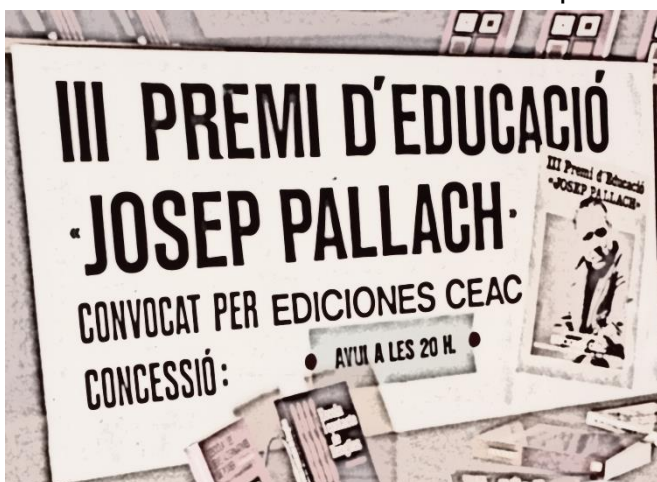
És la trista destinació dels qui s'anticipen a la seva època, com va fer en Josep Pallach: ser un incomprès per molts dels coetanis i al cap del temps rebre elogis pels mateixos que l'havien combatut durament en vida.

Sent un polític de soca-arrel, en Josep Pallach no visqué mai de la política. Fou un professional de la Pedagogia, especialitzat en orientació educativa, format a França, que tant bon punt pogué quedar-se a Catalunya després de ser empresonat dues vegades, entrar a treballar a la Universitat Autònoma de Barcelona, a l'Institut de Ciències de l'Educació i al Departament de Ciències de l'Educació de la Facultat de Filosofia i Lletres. Aquí és on vaig poder compartir docència i projectes polític-educatius per la Catalunya dels anys setanta. Però ell sempre saber separar la política que defensava amb la seva activitat professional, si bé era inevitable que hagués de debatre a les classes idees que els estudiants recollien dels mitjans" de comunicació. Això ens abastava també a alguns que hi érem propers, catalogats com a "pallaquistres" pels alumnes i polítics marxistes. Personalment vaig aprendre molt de les seves converses i publicacions. Ell es va doctorar a la mateixa Universitat Autònoma de la qual era professor i després director de departament. I vaig tenir l'oportunitat de publicar la seva tesi després de la seva mort.

La Fundació de Palafrugell que duu el seu nom aquest any ha organitzat diversos actes de recordatori. Benvinguts siguin tots per recordar i aprendre d'un patriota català honest, capaç i obridor de perspectives avançades vers les relacions internacionals del nostre país. No té sentit voler interpretar què pensaria ara si fos entre nosaltres, com alguns interessats volen fer posant-lo al seu bàndol. Per pura biologia, difícilment hauria viscut aquests darrers tres anys, però donada la seva trajectòria i comprensió de la dinàmica de la història, ben segur que hauria estat dins del 70% de catalans que volem decidir lliurement el nostre destí com

a poble. En tot cas, de la seva catalanitat i compromís amb el seu país no hi dubte, així com del respecte pels altres territoris de l'estat i de les seves vinculacions internacionals.

Com he dit, Pallach es guanyava la vida com a professional de la Pedagogia, i com a tal les seves idees eren coherents amb els seus plantejaments polítics. Considerava que no es podia prohibir una escola d'iniciativa privada però que no havia de ser finançada amb fons públics, perquè el sistema públic – a l'estil del francès – havia d'oferir una escola de qualitat per a tothom.

A Catalunya l'escola havia de ser catalana en llengua i continguts, sense deixar per això de ser integradora de tots els nous nens. En Pallach formà part d'un moviment reivindicatiu d'aquesta escola diversa i catalana que s'anomenà *Consell Català d'Ensenyament*, on hi havia polítics i educadors com Heribert Barrera, Jordi Pujol,

Antón Cañellas, Maria Rúbies, Joan Triadú, Joaquim Arenas, Jordi Sales, Octavi Fullat, Josep Oliveres... i jo mateix. Es tractava de fer una proposta no sotmesa a la ideologia marxista, que en aquells moments reivindicava una escola única i bilingüe.

Com un record de la figura pedagògica d'en Josep Pallach, Edicions CEAC organitzà durant 23 anys un Premi d'Educació que portava el seu nom, del qual vaig tenir l'honor de ser-ne el secretari del Jurat durant tot el període. Una relació de magnífiques obres en són ara el testimoni d'aquell prestigiós premi pedagògic, a la presentació del qual hi assistiren els primers anys els mateixos presidents de Generalitat Josep Terradellas i Jordi Pujol, a més de qui era president del Parlament, Heribert Barrera.

Valguin tots els records i homenatges que aquest any es facin en record d'en Josep Pallach, com a reconeixement a la seva valuosa figura, i com a mostra de la capacitat de generació d'idees avançades i integradores que té el nostre poble, encara que els seus protagonistes no sempre hagin rebut en vida la gratitud que mereixien.

Jaume Sarramona

(sarramona.net)